

Національна академія наук України
Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора Інституту механіки
ім. С.П. Тимошенка НАН України
академік НАН України

Володимир Назаренко

_____ 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію інклюзивного навчання осіб
з особливими освітніми потребами
в Інституті механіки ім.С.П.Тимошенка НАН України

Розглянуто Вченою радою Інституту механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України
18 січня 2022 р., протокол №1

Київ - 2024

АГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в Інституті механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України (далі – Інститут) визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», у відповідності до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 635 та Плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.04.2023 р. №372-р., інших нормативних актів, що регулюють відносини у сфері освіти, соціального захисту та соціальної реабілітації здобувачів з особливими потребами.

Інститут надає освітні послуги здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами на рівній основі з іншими здобувачами вищої освіти, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, а також від інших обставин, із застосуванням особистісно-орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей освітньо-наукової діяльності усіх здобувачів вищої освіти з особливими потребами, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача вищої освіти з особливими освітніми потребами (за наявності), виданого інклюзивно-ресурсним центром.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

інклюзивна група – група у закладі вищої освіти, де поряд із іншими здобувачами освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами;

- **інклюзивне освітнє середовище** - простір Інституту, в якому забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу з підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з урахуванням їхніх потреб та можливостей, в якому здобувачі можуть вільно пересуватись, навчатись, розвиватись і спілкуватись;

- **здобувач вищої освіти з особливими освітніми потребами** (далі - здобувач) - особа з особливими освітніми потребами, яка здобуває освіту в науковій установі і потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в наданні освітніх послуг;

супровід - система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізацію проблем у навчанні для здобувачів з особливими освітніми потребами. Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в Інституті.

1.5. При створенні інклюзивного освітнього середовища Інститут ґрунтується на таких принципах:

- повага до гідності людини, її особистої самостійності (зокрема, свободи робити власний вибір) і незалежності;
- рівність можливостей;
- рівність чоловіків і жінок;
- формування толерантності та взаєморозуміння в освітньому середовищі, відсутність дискримінації;
- відкритість та гнучкість освіти, здатність швидко реагувати на зміни та виклики, повне й ефективне залучення до освітнього процесу;
 - повага до особливостей осіб з особливими освітніми потребами та/чи інвалідністю і прийняття їх як компонента людської різноманітності й частини людства;
- забезпечення архітектурної, інформаційної, освітньої та соціальної доступності освітнього середовища;
- повага до здібностей осіб з особливими освітніми потребами та/чи інвалідністю і забезпечення їх права зберігати свою індивідуальність;
- інноваційність, аналіз, пошук та впровадження кращих підходів в інклюзивній практиці;
- дотримання стандартів якості освітніх послуг та методичного забезпечення;
- узгодженість та скоординованість дій підрозділів та учасників освітнього процесу;
- залучення до суспільного життя, підготовка до професійної діяльності.

Інститут надає освітні послуги здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами за рахунок коштів державного бюджету, інших не заборонених законодавством джерел фінансування.

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

. Основою здобуття вищої освіти є державні освітні стандарти, які є обов'язковими для всіх здобувачів, незалежно від стану їхнього здоров'я чи особливих освітніх потреб. Інститут гарантує створення умов, за яких загальні освітні вимоги не дискримінуватимуть здобувачів із особливими освітніми потребами.

2.2. За відсутності єдиного та завершеного переліку заходів та послуг, який би задовольняв потреби всіх здобувачів, в Інституті має застосовуватись індивідуальний підхід.

Здобувачі навчаються в Інституті у змішаних (інклюзивних) групах.

. Створення інклюзивного освітнього середовища Інституту реалізується через

- **розвиток матеріально-технічної бази Інституту з урахуванням потреб здобувачів:**

для комфортного навчання в Інституті здобувачі мають право використовувати індивідуальні технічні засоби;

для здобувачів із проблемами пересування (з вадами опорнорухового апарату, зору, ДЦП та ін.), освітній процес організовується у навчальних приміщеннях з безбар'єрним доступом. Архітектурна безбар'єрність зовнішнього і внутрішнього простору Інституту поступово забезпечується з урахуванням фінансових можливостей Інституту та технічних можливостей його архітектурної адаптації і передбачає, з-поміж іншого спорудження пандусів, усунення порогів, встановлення спеціальних поручнів уздовж сходинок, забезпечення належної ширини дверей, проходів між столами, створення належних санітарних умов та обладнання санітарних вузлів, тощо;

у разі неможливості повного пристосування наявних будівель, споруд та приміщень Інституту для потреб здобувачів, здійснюється їх розумне пристосування.

- **забезпечення здобувачів належним супроводом на всіх етапах взаємодії з Інститутом:**

- в Інституті призначається відповідальна особа за забезпечення супроводу (надання допомоги) осіб з особливими освітніми потребами;

-забезпечення супроводу здобувачів з особливими освітніми потребами дозволяє їм діяти на рівних з іншими здобувачами вищої освіти;

-супровід розпочинається з моменту звернення здобувачів до Інституту;

Супровід, зокрема, передбачає допомогу учасникам освітнього процесу в організації освітнього процесу, написання та моніторингу виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій; модифікацію процедури проведення підсумкового контролю (окреме приміщення, продовження часу відведеного для екзамену, використання адаптивних технологій тощо); пристосування навчального місця аудиторії здобувача освіти згідно рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності).

РИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення затверджується на засіданні Вченої ради Інституту та набуває чинності з моменту введення його в дію наказом директора Інституту.

.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом директора за рішенням Вченої ради Інституту. У такому ж порядку Положення скасовується.